

**Hodnocení diplomové práce
Zbyňka Barana
„Pojem a právní důsledky
překročení mezi nutné obrany a krajní nouze“**

Předložená diplomová práce obsahuje 61 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, tří základních kapitol a závěru. Vnější úprava je pěkná. Okruh použité literatury a dalších pramenů je přiměřený zvolenému tématu. Po formální stránce splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku poměrně tradiční, avšak současně přiměřeně náročnou. Práce je přiměřeně náročná pokud jde o vyhledání a zpracování pramenného materiálu. Zvýšené nároky spojené s rozбором zkoumané problematiky jsou dány různorodostí názorů, které jsou v odborné literatuře vyslovovány stran samotného pojmu excesu.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve věnuje v obecné rovině pojmu nutné obrany a krajní nouze. Správně zaznamenal odlišné nahlížení na postavení protiprávnosti v systému zákonných znaků trestného činu, které se v odborné literatuře objevuje. Podstata krajní nouze a nutné obrany a jejich vzájemný vztah jsou vymezeny dobře. Výklad zákonných znaků obou institutů je spíše tezovité povahy a nikterak výrazněji nepřekračuje základní poznatky, nicméně takový výklad však nebyl základním úkolem diplomové práce a zjevně jej diplomant pojal toliko jako nezbytný úvod do vlastního merita práce.

Druhá část práce již je věnována pojmu mezi nutné obrany a krajní nouze a problematice jejich překročení (excesu). S diplomantem třeba souhlasit, pokud se snaží o odlišení podmínek, které „stav nutné obrany a krajní nouze“ vůbec vytvářejí a mezi dovoleného jednání v takovém stavu, byť pozitivní právní úprava odlišení neprovádí. Záslužně se zde diplomant již neomezuje na elementární poznatky, notoricky známé z učebnic, ale soustřeďuje se na sporné problémy („život za život“, záchrana majetku na úkor života a zdraví, obětování života při záchraně více osob aj.). Souhlasit třeba s názorem, že při porovnání hrozícího a způsobeného následku třeba zvažovat i míru jejich pravděpodobnosti. Kladně třeba hodnotit, že se diplomant seznámil i se základy tzv. omluvné krajní nouze, kterou známe z německé úpravy. Záslužně je větší pozornost věnována (ne)řiměřenosti nutné obrany. Zde snad sluší dodat, že kritérium škody by mělo být zvažováno pouze v případě hrubého nepoměru mezi zájmem chráněným a zájmem obětovaným, nikoliv tedy jako jedno ze základních kritérií, jak nezřídka činívá praxe. Tato část práce je doplněna rozбором atraktivní problematiky automatických obranných zařízení, který je zpracován na dobré úrovni.

Poslední kapitola práce se zabývá otázkami právních důsledků překročení mezí nutné obrany a krajní nouze. Správně se zde diplomant věnuje i problematikou subjektivní stránky činů, v nichž je spatřován exces, a to s ohledem na možnou právní kvalifikaci. Těmto otázkám totiž nebývá v odborné literatuře věnována odpovídající pozornost. Rozbor jednotlivých institutů, umožňujících privilegování excesu, je poměrně výstižný. Positivně třeba kvitovat, že diplomant srovnává uplatnění těchto institutů s předchozí právní úpravou a správně dospívá k závěru, že současná úprava je rozhodně příznivější. Tuto kapitolu pak uzavírají úvahy diplomanta o dalších možnostech zvýhodnění důsledků excesu, se kterými se při svém studiu setkal.

V závěru své práce diplomant stručně a výstižně shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl. Stávající právní úpravu hodnotí jako vyhovující.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako zdařilou. Diplomant prokázal dobrou znalost zvolené problematiky, a to nejen pokud jde o právní úpravu, ale též pokud jde o judikaturu a dosavadní zpracování v odborné literatuře. Kladem práce je snaha orientovat se na sporné otázky a vyslovovat k nim vlastní, vesměs dostatečně zdůvodněný, názor. Vytknout lze snad jen místy určitou nevyváženost; nejde však o výtku zásadní.

Předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by diplomant mohl vyslovit svůj názor na otázku, zda považuje za správné, že nový trestní zákoník nepřijal návrh na úplné vyloučení trestnosti v případě excesu způsobeného efektem.

Předběžná klasifikace: velmi dobře

V Praze dne 4.5.2016

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce